

ДОШКІЛЛЯ ПОЛТАВЩИНИ: НА ХВИЛІ СУЧАСНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

I. В. Моргун, ORCID iD 0009-0002-2828-1417

Розглянуто специфіку організації занять із дітьми дошкільного віку із використанням інформаційно-комунікативних технологій. Розкрито сучасні підходи до організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти в умовах дистанційної роботи, висвітлено актуальні питання цифровізації, особливостей змісту та напрямів підготовки батьків (здобувачів освіти) до віддаленої взаємодії. Подано перелік напрацювань педагогів закладів дошкільної освіти Полтавської області щодо альтернативних форм роботи з дошкільниками в умовах воєнного стану й надзвичайних ситуацій (інтерактивні онлайн-ігри, медіаграмотність педагога, інформаційно-комунікативні технології).

Ключові слова: воєнний стан, пандемія Covid-19, дистанційна робота з дошкільнятами, інвестиція, сучасний дитячий садок, онлайн-заняття, інтерактивні онлайн-ігри, медіаграмотність педагога, інформаційно-комунікативні технології.

Morhun Iryna. Preschool Education of Poltava Region: on the Wave of Modern Transformations

This paper addresses to the specifics of organizing classes with preschool children using information and communication technologies; modern approaches to the organization of the education process in preschool education institutions those work remotely; topical issues of digitalization; features of the content and directions of training parents for remote interaction. Author describes in short some experiences of implementation alternative teaching forms used by teachers of Poltava region preschool education institutions under conditions of martial law and emergency situations, such as interactive online games, media literacy of the teacher, information and communication technologies.

Keywords: martial law, COVID-19 pandemic, preschoolers distance education, investment, modern kindergarten, online classes, interactive online games, teacher's media literacy, information and communication technologies.

Постановка проблеми. У більшості людей є спогади з дитячого садка. І через радянський спадок ці спогади зазвичай не найкращі. Насправді, попри вкорінені стереотипи, дитячий садок не є чимось жахливим, це важливий складник дорослішання, перший етап взаємодії дитини із зовнішнім світом.

Сучасний дитячий садок – це довгострокова інвестиція у майбутнє держави. Саме з дошкільля розпочинається формування спільних цінностей і формування громадянського суспільства, бо взаємодія в соціумі, повага до себе, повага до інших, емпатія починаються з дитячого садочка, зі звичайних «вибач», «дякую», «будь ласка». Власне, так і закладається фундамент формування спільних цінностей у найменших громадян України.

Внаслідок пандемії Covid-19, що пережили (2 роки) та повномасштабної війни маємо брак сталої освіти і освітні втрати на роки. Водночас з'явилися нові виклики щодо реалізації основних завдань дошкільної освіти, пов'язані з тим, як відновити освітній процес, забезпечити супровід батьків вихованців у дистанційному форматі, підтримати свій колектив, організувати укриття й систему швидкого реагування на сирени, як говорити з дітьми про війну тощо.

Мета статті – представлення напрацювань педагогічних працівників закладів дошкільної освіти Полтавської області щодо альтернативних форм роботи з дошкільниками в умовах воєнного стану й надзвичайних ситуацій (інтерактивні онлайн-ігри, медіаграмотність педагога, інформаційно-комунікативні технології).

Викладення основного матеріалу дослідження. Наразі заклади дошкільної освіти Полтавської області змогли пристосуватися до нових форм навчання. Є думка, що організувати діяльність дитячого садка в дистанційному режимі неможливо. Проте досвід роботи педагогів доводить протилежне.

Щоб дистанційна робота педагогічних працівників закладів дошкільної освіти була продуктивною й усі мали змогу до неї долучитися, педагоги «переформатували» свій звичний спосіб надання дітям якісної дошкільної освіти. Педагоги дошкільля продемонстрували достатній рівень роботи в онлайн-форматі. Сучасні технології дають змогу зробити навчання більш якісним і доступним завдяки використанню комп'ютера

Моргун Ірина Вікторівна, методист відділу розвитку дошкільної та початкової освіти Полтавської академії неперервної освіти ім. М. В. Остроградського.

(як інструмента навчання), мережі Інтернет (як освітнього середовища) і допомоги педагога [2, с. 21].

У листах МОН України: від 06.03.2022 № 1/3371-22 «Про організацію освітнього процесу в умовах військових дій», від 23.04.2020 № 1/9-219 «Щодо організації роботи закладів дошкільної освіти під час карантину», від 27.07.2022 № 1/8504-22 «Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році» зазначено, що слід розглянути можливість проведення онлайн-занять із дітьми за допомогою дистанційних технологій у режимі реального часу або надсилати їхній запис батькам вихованців чи розмішувати на вебсайті закладу освіти. На необхідності впровадження дистанційного навчання під час карантину в ЗДО наголошувала і провідний фахівець дошкільної освіти Катерина Крутій. Вона повністю погоджується з позицією МОНУ щодо рекомендації педагогам готувати матеріали для роботи з батьками, підтримувати зв'язок із ними, допомогти їм організувати «садок» у себе вдома. Катерина Крутій зауважувала, що інформація надається батькам, а вони самі вирішують, у який зручний для них та їхніх дітей час запропонувати аудіо, відео, тексти казок, приклади організації дитячого експериментування та інших видів діяльності, ураховуючи їхній психофізіологічний та емоційний стан [2, с. 24].

Чотирирічний онлайн-період – це «нагода» ознайомитися з новими сервісами. Тому одним із пріоритетних напрямів дистанційної роботи Полтавська академія неперервної освіти ім. М.В. Остроградського вибрала підвищення ІКТ-компетентності педагогів ЗДО. На курсах підвищення кваліфікації в академії курсанти отримали інструкції про корисні для професійної діяльності онлайн-сервіси. Тож педагогічні працівники ЗДО опанували сервіси, які допомогли створювати: дидактичні ігри та матеріали – Learningapps, Quizizz, Quizalize, Mentimeter, Kahoot [7]; презентаційні матеріали – Canva.com, Prezi.com; інтерактивні плакати, дошки – Padlet, Jamboard.

Засоби електронної комунікації дали змогу педагогам ЗДО підтримувати партнерську взаємодію з батьками вихованців. Зокрема, інформацію для батьків вони розмішували на сайтах та офіційних сторінках дитячих садочків у Facebook. Також підтримували зв'язок за допомогою групових чатів у Viber, сервісів Google [3, с. 48].

Навчання та вільне спілкування за допомогою інтернету – формат не новий. Онлайн-робота лише актуалізувала його значення і доцільність. Нині інтернет допомагає ПАНО ім. М. В. Остроградського організувати дистанційну методичну роботу з педагогами. За допомогою Google-meet академія здійснила багато форм роботи з педагогами-дошкільниками. Відповідно до плану роботи Полтавської академії неперервної освіти ім. М.В. Остроградського з питань дошкільної освіти 90 % заходів заплановані онлайн. Виступи спікерів та відеозаписи тих чи тих

форм практичної роботи розміщені у «хмарі» для спільного доступу. Після опрацювання матеріалів відповідних зустрічей було організовано тестування педагогів із теми, що розглядалася. Під час виступів спікерів учасники засідання створювали спільну Mind map, у яку вносили ключові думки та основні пропозиції за темою.

Кожен педагог Полтавщини рестартував на освітньому фронті, демонструючи вдале використання власної «зброї» методів. Педагоги області діяльність своїх колективів під час дистанційної освіти спланували так, щоб вона відповідала завданням річного плану роботи дитячого садка, планам самоосвітньої діяльності педагогів і виробничій необхідності. Для підтримки колег і батьків вихованців на сайтах дитячого садка можна знайти створені нові сторінки «Карантин. Коронавірус», «Ігри в укритті», «Безпека дітей». На цих сторінках розміщені розділи «Поради для усіх», «Разом з дітьми», «Дистанційна робота». Кожен розділ наповнюється цікавими фактами, рекомендаціями, пам'ятками, завданнями.

Перед закладами став вибір правильного режиму, який був би комфортним для педагогів і дошкільнят. Як свідчить практика, у форматі онлайн-навчання можливо застосовувати синхронний та асинхронний режими роботи.

Під час дистанційної освіти педагоги вибрали асинхронний формат як більш прийнятний для дошкільників. У його процесі педагоги передають відео навчального спрямування батькам, а діти самостійно його опрацьовують, застосовуючи при цьому різні способи інтернет-зв'язку.

Спланована робота продемонструвала вдалу організацію дистанційного навчання, створення навчальних та розвивальних матеріалів. З урахуванням того, що не всі діти можуть бути однаково активно залученими до освітньої діяльності, було добре продумано зворотний зв'язок.

Педагоги закладів дошкільної освіти у своїй роботі широко використовують інноваційні та інтерактивні технології під час планування та організації онлайн-навчання, і тому виникла ідея створювати відеопрезентації на різноманітну тематику відповідно до освітньої програми.

Віддалену взаємодію з дітьми педагоги вибудовують по-різному: пропонують батькам завдання для дітей, проводять заняття онлайн, організують фотоконкурси. Серед дистанційних форм роботи з дітьми є відеозаписи занять, які дошкільники разом із батьками мають змогу переглянути в зручний час.

Більшість вихователів ЗДО Полтавської області представили матеріали віддаленої діяльності з дошкільниками. Зокрема, педагоги презентують свою роботу за допомогою світлин, сертифікатів, посилок на власні блоги, індивідуальних сторінок у Фейсбукці, мають YouTube-канали. Аби поширити власний педагогічний досвід, створюють QR-коди з посиланнями на свої напрацювання: ігри, посібни-

ки, лепбуки, презентації, методичні рекомендації, буклети тощо. Така взаємодія дає змогу не лише звітувати про власну діяльність, а й ділитися творчими знахідками з колегами.

Наприклад, на допомогу батькам та педагогам у навчанні і вихованні дітей під час дистанційної роботи закладів дошкільної освіти вихователем Кременчуцького ЗДО № 79 Ганною Шпіхернюк створено власний ютуб-канал «Дошколятко», який періодично поповнюється новими відеороликами з авторськими віршами, загадками та відео. На YouTube-каналі «Дошколятко» є багато цікавих відео з різних розділів освітньої програми від 2 до 7 років «Дитина». За допомогою відео можна вивчати цифри, навчатися рахувати, запам'ятовувати кольори, геометричні фігури, овочі та фрукти, відгадувати загадки, розпізнавати пори року, виховувати патріотизм та багато іншого.

Для зручності користування каналом створено рубрики за такими темами: «Дітям про родину», «Зображувальна діяльність», «Природа для дітей», «Маленьким патріотам», «Безпека для малят», «Літературна скринька», «Математика для дошколяток» [10].

Цікавий освітній профіль пропагує вихователь Полтавського дошкільного навчального закладу № 47 «Золота рибка» Наталія Іващенко, пропонуючи користувачам ознайомитися із коротенькими відеорубриками «Ігри для дітей», «Аплікація», «Малювання», «Ліплення», «Чомучка», «Зима», «Весна», «Осінь», «Декор», «Досліди», Руханки [11].

Висновки. Отже, ефективна організація дистанційного формату освітнього процесу з дітьми дошкільного віку можлива, якщо для цього є всі умови – технічна, безпекова. Педагоги дошкільця Полтавщини організували продуктивну дистанційну роботу закладів дошкільної освіти, опанувавши нові сервіси та форми взаємодії з дітьми й батьками.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція. Наказ МОН України від 12.01.2021 № 33.
2. Крутий К. Проблеми дистанційної освіти дошкільнят. Дошкільне виховання. 2020. № 5. С. 21–29.
3. Болотова О. Не гулом одним, або Які онлайн-сервіси поліпшать методичну роботу. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2021. № 5. С. 48–53.
4. Косенчук О., Новик І. Організація діяльності закладів дошкільної освіти в період пандемії. Дошкільне виховання. 2020. № 9. С. 17–21.
5. Леус І., Смал О., Дистанційна робота дитячого садка: перевірено практиками. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2020. № 5.
6. Остапчук С. Дитячий садок у «хмарі»: поліпшуємо професійну діяльність. Вихователь-методист дошкільної освіти. 2021. № 11. С. 52–55.

7. Як працювати в LearningApps? : вебсайт. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=8u8EYrWXHsc> Онлайн сервіси: вебсайт. URL : <http://cprppd.osv.org.ua/onlajnservisi-15-11-20-14-12-2020/>

8. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179).

9. Про дошкільну освіту: Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. 230

10. Сaitm Ганни Шпіхернюк. URL : <https://www.youtube.com/@annashpihernuk/videos>

11. Bdzhilka_like. Цікаві ідеї для творчості. URL : https://instagram.com/bdzhilka_like?igshid=MzRIODBiNWFIZA==

REFERENCES

1. Basic component of preschool education (State standard of preschool education) new edition. Order of the Ministry of Education and Culture of Ukraine dated January 12, 2021 No. 33.
2. Krutiy K. Problems of distance education of preschoolers. Preschool education. 2020. No. 5. P. 21–29.
3. Bolotova O. Not a single hum, or What online services will improve methodical work. Educator-methodist of a preschool institution. 2021. No. 5. P. 48–53.
4. Kosenchuk O., Novik I. Organization of activities of preschool education institutions during the pandemic. Preschool education. 2020. No. 9. P. 17–21.
5. Leus I., Smal O., Distance work of kindergarten: verified by practitioners. Educator-methodist of a preschool institution. 2020. No. 5.
6. Ostapchuk S. Kindergarten in the «cloud»: improving professional activity. Educator-methodist of preschool education. 2021. No. 11. P. 52–55.
7. How to work in LearningApps? : website. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=8u8EYrWXHsc>. Online services: website. URL : <http://cprppd.osv.org.ua/onlajnservisi-15-11-20-14-12-2020/>
8. On education: Law of Ukraine dated September 5, 2017 No. 2145-VIII. Voice of Ukraine. 2017. September 27. (No. 178–179).
9. On preschool education: Law of Ukraine dated January 16, 2020 No. 463-IX. 230.
10. Sait Hanny Shpikherniuk. URL : <https://www.youtube.com/@annashpihernuk/videos>
11. Bdzhilka_like. Tsikavi idei dlia tvorhosti. URL : https://instagram.com/bdzhilka_like?igshid=MzRIODBiNWFIZA==

Цитувати: Моргун І. В. Дошкільця Полтавщини: на хвилі сучасних перетворень. Постметодика. 2023. № 2–3. С. 58–60.

© І. В. Моргун, 2023. Стаття надійшла в редакцію 2.10.2023